

ASAS KLASIFIKACIJSKI KRITERIJI ZA AKSIJALNI SPONDILOARTRITIS 2025**ASAS CLASSIFICATION CRITERIA FOR AXIAL SPONDYLOARTHRITIS 2025**Simeon Grazio ¹, Frane Grubišić ¹, Hana Skala Kavanagh ¹, Ines Doko Vajdić ¹, Rudolf Vukojević ¹¹*Klinika za reumatologiju, fizikalnu medicinu i rehabilitaciju, Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Klinički bolnički centar Sestre milosrdnice, Zagreb*

Od uvođenja ASAS klasifikacijskih kriterija za aksijalni spondiloartritis (axSpA) 2009. godine, postavlja se pitanje može li se povećati njihova specifičnost, bez značajnog smanjenja osjetljivosti. Stoga su ASAS i SPARTAN dogovorili dodatnu validaciju tih kriterija u opservacijskoj, longitudinalnoj, multicentričnoj, globalnoj studiji (CLASSIC studija) pacijenata, koji se reumatolozima javljaju s nedijagnosticiranom aktivnom kroničnom boli u leđima/križima, nastupa ≤ 45 godine života i trajanjem ≥ 3 mjeseca. Krajnji cilj bio je modificirati postojeće ili stvoriti nove kriterije, koji će imati $>75\%$ osjetljivost i $>90\%$ specifičnost. Posebni je fokus bio na ulozu slikovnih metoda, napose MR. Regresijskom analizom dobivenih podataka zaključeno je da su radiografski snimci važni za procjenu strukturnih promjena, da je globalna magnetska rezonancija (MR), koja uključuje aktivne i strukturne lezije, najjači prediktor za dijagnozu axSpA, slijedi upalna križobolja (nedostatak je neslaganja oko korištenja različitih definicija), dok je HLA-B27 dodatni značajni prediktor. Kao nebitni isključeni su: terapijski odgovor na NSAR, daktilitis i obiteljska anamneza za axSpA. Proizašla su dva prijedloga klasifikacijskih kriterija, u kojima su svaka od varijabli ponderirana. Oba prijedloga imaju istu definiciju slikovnih promjena, jednaka SpAobilježja (s odgovarajućim definicijama), slikovna definicija plus HLAB 27 zadovoljava kriterije, kao i MR plus dva klinička kriterija. Oba su prijedloga dostigla predefinirane razine osjetljivosti i specifičnosti, a u kliničkoj praksi nije potrebno centralno očitavanje rezultata. Na općem glasanju članova ASAS-a nešto je više glasova dobio prijedlog u kojem upalna križobolja daje 3 boda, a ostale varijable (prednji akutni uveitis, upalna bolest crijeva, periferni artritis, entezitis peta, psorijaza i povišeni CRP) po jedan bod, pozitivan HLA-B27 je 4 boda, dok pozitivni nalaz na MR SI zglobova ima više bodova od onoga na nativnom radiogramu (8 prema 7). Granična vrijednost za nove ASAS klasifikacijske kriterije je ≥ 11 .

Osjetljivost kriterija za lokalnog istraživača bila je 79,5%, a specifičnost 90,4%. Novi ASAS klasifikacijski kriteriji konceptijski su i praktični korak naprijed u području axSpA, a slijedi njihova validacija i primjena u uvjetima stvarnog života. Bit će prikazani primjeri bodovanja za neke naše pacijente iz CLASSIC studije.

Ključne riječi: axial, classification, criteria, spondyloarthritis**E-pošta glavnog autora:** simeon.grazio@kbcsm.hr**Izjava o sukobu interesa:** nema sukoba interesa